

Zajímavá místa našeho kraje

– Přírodní zajímavosti znázorněné v mapách

Stanislav Wieser, Karlovy Vary

Na příkladu turistických map Krušných hor je možné sledovat zajímavý vývoj jejich kartografické náplně. Značení tras pro pěší, cyklisty i lyžaře spojuje nejvýznamnější místa v krajině, ale v terénu mimo tyto trasy je množství pozoruhodných lokalit a objektů. Za pozornost stojí především zákresy chráněných území se zeleným ohraničením a přírodních výtvorů, z nichž ty zákonem chráněné se nověji nazývají přírodními památkami. Jejich poloha je vyznačena zeleně vybarveným čtvercem. Ostatní zůstávají přírodními zajímavostmi zakreslenými podle legendy map čtvercem se zeleným obrysem.

Soubor turistických map v měřítku 1 : 100 000, vydávaný po roce 1960 monopolním Kartografickým nakladatelstvím, n. p., Praha, obsahoval

přibližné ohraničení státních přírodních rezervací červeným tečkováním a místa chráněných přírodních výtvorů označovaly červené kroužky s písmenem R. Na Kraslicku tenkrát v mapě z roku 1967 byly vyznačeny: SPR Velké jeřábí jezero, Malé jeřábí jezero (vyhlášené až r. 1969) a Rašeliniště Haar (v mapě bez pojmenování), CHPV Rotava (chybně umístěná značka) a bez označení Vysoký kámen.

- ▼ Erodivaná stěna s dutinami je pravděpodobně obdobou podobných útvarů v pyroklastických vrstvách, známých z NPP Skalky skřítků. Podporuje se tím původní několikrát popíraná Hochstetterova teorie, podle které vznikly dutiny vyvětráním kmenů a větví, které byly v hornině uzavřeny během sopečné erupce. Obě fotografie Stanislav Wieser.

- ▼ Eroze na stěnách odlomených skal odkrývá pohled na sedimentární vrstvy a fosilie většinou v podobě otisků kmenů a větví. Lze nalézt i otisk šišky třetihorního stromu.

▲ Reprodukce výřezu mapy Krušné hory, 2. vydání 1967.

Všechna přírodně zajímavá místa nejsou ani v nesrovnatelně přesnějších mapách Klubu českých turistů, které jsou vydávány po roce 1990 na podkladech vojenských map 1 : 50 000 a nyní na topografickém podkladu ČR. V každém novém vydání se údaje upřeshňují a doplňují. Zůstaneme-li u výčtu míst na Kraslicku, budou v mapě KČT č. 3 Krušné hory – Kraslicko, 4. vydání 2013, obsažena všechna chráněná území přírody a památné stromy s vyhlášením včetně roku 2012. Tedy i nově zřízená národní přírodní rezervace Rolavská vrchoviště, popsaná v Arnice 2/2012. Ze zajímavých geologických útvarů se v mapě objeví Velký kámen – sluňák u Habartova, popsany v Arnice 1/2011. Vedle odkazu na pískovnu Erika bude u vrcholu Svatavského vrchu lokalizace pozoruhodných skalek starosedelského souvrství pískovců, křemenců a slepenců s pseudokrasovými jevy a rostlinnými fosiliemi, ke kterým se vztahují přiložené fotografie. V odborné literatuře a v některých jiných mapách se pro Svatavský vrch užívá původní jméno Steinberg, v překladu Kamenitý vrch.

KRÁTKÉ ZPRÁVY

■ **Na řece Teplé pokračuje postupné odstraňování migračních bariér.** V letošním roce by měla zmizet další nevyužívaná vodní stavba „Vakový jez v Krásném Jezu“. Opatření vychází ze studie migračního průchodnosti řeky Teplé a navazuje na úspěšné odstranění jezu v Bečově nad Teplou.

■ **V přírodní rezervaci Mokřady pod Vlčkem** byly koncem roku 2012 vytvořeny další dvě tůňe. Zvětšila se tím plocha vhodná pro výskyt vzácné střevle potociční i pro chráněné rostliny vázané na podmačené okraje vodních ploch. Už letošním roce tůňe osídlili obojživelníci a nad tůňemi poletovala řada druhů váček včetně páskovce kroužkového (*Cordulegaster boltonii*).

■ **Česko-bavorský Geopark má od roku 2013 své tištěné průvodce.** V 10 přibližně 50ti stránkových brožovaných sešitech představuje významné geologické, historické a přírodovědné lokality spojené převážně s historií hornictví na území Karlovarského kraje, části Plzeňského kraje a čtyř bavorských okresů. Popisná část jednotlivých lokalit je doplněna základními turistickými informacemi a souhrnnou mapovou přílohou.